

Peter Cuijpers

De dood van Nadab en Abihu

*“Toen kwamen zij naar voren en droegen hen, in hun onderkleren,
tot buiten het kamp.”*

Leviticus 10:5

Inleiding

Zoals het boek Exodus (de uittocht) ons uit de slavernij van Egypte (de wereld) voert, zo brengt het boek Leviticus ons in het heiligdom. In Leviticus gaat het niet om een volk dat uit de slavernij verlost moest worden, maar om een *verlost* volk waarmee God gemeenschap wil hebben. Hier worden de priesters gewijd om dienst te doen voor het aangezicht van God. Het boek begint dan ook met de tent van ontmoeting.

God verlangt ernaar dat gelovigen samenkomen om Hem te aanbidden, en hun eredienst is gegrond op de Persoon en het werk van Zijn geliefde Zoon (vgl. Joh. 4:23). De offers in Leviticus 1 tot 7 spreken van de Heere Jezus. Dat eerst het *brandoffer* wordt genoemd, laat zien in welk offer God speciaal behagen had. Het brandoffer stelt de Heere Jezus voor in Zijn werk op het kruis om God te verheerlijken; het ging niet in de eerste plaats om onze zonden en schuld. Het was een ‘vrijwillig’ offer, in tegenstelling tot het zond- en schuldoffer. Christus heeft Zijn leven vrijwillig afgelegd (Joh. 10:17-18), en Zichzelf aan God geofferd tot een welriekende reuk (Ef. 5:2).

De priesterwijding

Na de offeranden in Leviticus 1 tot 7 komen de priesters aan de orde. Wanneer iemand onder de Israëlieten een offergave wilde brengen, moest hij daarmee naar de priester gaan (Lev. 1:2-5). Het werk van de priester was dat hij ten behoeve van het volk offeranden bracht aan God. Maar daartoe moest hij eerst gewijd worden; dit wordt in Leviticus 8 beschreven. Dit vond ook plaats bij de ingang van de tent van ontmoeting (Lev. 8:3). Heel het volk moest ervan getuige zijn. De priesterwijding is dus voor ieder van ons belangrijk, het gaat ons allemaal aan!

Aäron is een beeld van de Heere Jezus als onze Hogepriester; en zijn zonen stellen de gelovigen voor, die Hem toebehoren. In beginsel zijn *alle* gelovigen priesters (vgl. 1 Petr. 2:5), maar dat wil niet zeggen dat alle gelovigen ook werkelijk als priesters functioneren. Leviticus 8 laat in type zien hoe wij als priesters kunnen functioneren. Een priester moest eerst *gewijd* worden, anders kon hij geen priesterdienst verrichten. Hierover valt veel te zeggen, maar we beperken ons tot een enkele opmerking. Diverse keren lezen we in Leviticus 8 en 9 dat *'Mozes deed, zoals de Heere hem geboden had.'* Als het gaat om ons priesterschap, hebben wij te buigen voor het gezaghebbende Woord van God. Als iemand het priesterschap begeert, zal hij in de eerste plaats moeten gehoorzamen aan het Woord van God (Lev. 8:36). Wij kunnen het priesterschap niet naar eigen goeddunken uitoefenen. In de geschiedenis van Nadab en Abihu wordt pijnlijk duidelijk gemaakt dat God dit bestraft.

'Vervolgens nam Mozes van de zalfolie en van het bloed dat op het altaar was, en sprenkelde het op Aäron, op zijn kleding, ook op zijn zonen en op de kleding van zijn zonen' (vs. 30). Het bloed van Christus en de kracht van de Heilige Geest (voorgesteld in de zalfolie), vormen de grondslag van onze priesterdienst. In de met bloed en zalfolie besprenkelde kleren waren de priesters heilig en aangenaam voor de Heere.

De offers en het bloed spelen in de priesterwijding een belangrijke rol. Wie de waarde van het offer en het bloed van Christus niet kan onderscheiden, is ongeschikt voor het priesterschap. Dit wordt o.a. uitgebeeld in de handeling die Mozes aan de priesters moest verrichten. Het bloed van de ram ter inwijding moest worden gestreken op de rechteroorlel en aan de rechterduim en de rechter grote teen van de priester (Lev. 8:24). Wat betekent dit? Alleen een oor dat gereinigd is door het bloed van Christus, is in staat te luisteren naar de stem van God. De rechterduim en de rechter grote teen spreken van onze handel en wandel. Heel ons optreden als priesters dient gekenmerkt te zijn door de waarde van het kostbare

bloed van Christus. Maar God begint met ons *oor*. Het belangrijkste is dat wij naar Hem *luisteren*. Pas daarna zijn onze ‘rechterduim’ en de ‘rechter grote teen’ aan de beurt.

De wijding van het brandofferaltaar

De wijdingsplechtigheid duurde zeven dagen, een *volkomen* tijd. Gedurende deze zeven dagen werd ook het altaar gewijd (Ex. 29:36-37). Voordat het officieel in gebruik werd genomen, moest het ontzondigd worden. Daartoe moest er op elk van de zeven dagen een stier worden geslacht, en met het bloed werd verzoening gedaan over het altaar. Zeven dagen lang, een volkomen verzoening. Het altaar werd ook gezalfd met de heilige zalfolie. Zo werd het geschikt gemaakt voor de dienst en was het aangenaam in de ogen van de Heere. Al de genoemde ceremoniën laten zien hoe heilig God was. Alles moest nauwkeurig gebeuren *‘zoals de Heere geboden had’*.

Alleen toen kon de heerlijkheid van de Heere verschijnen (Lev. 9:23). *‘Een vuur ging uit van het aangezicht van de Heere, en verteerde het brandoffer en de vetdelen op het altaar. Toen heel het volk dit zag, juichten zij en wierpen zich met het gezicht ter aarde’* (Lev. 9:24). Het brandoffer en de vetstukken die Aäron op het altaar had gelegd, werden door de Heere aangenomen. Er ging vuur uit van de Heere en dit verteerde het offer. Het brandoffer en de vetstukken spreken van de Heere Jezus. Hij heeft Zichzelf met alle energie die in Hem was – de vetstukken – voor God opgeofferd. Het vuur dat uitging van de Heere verteerde het offer, er bleef niets van over. Het werk op het kruis is volbracht (Joh. 19:30). God heeft het volkomen aanvaard; er is niets te doen overgebleven: *‘Hij, in Wie God Zelf kan rusten, is het rustpunt ook voor mij’* (Geestelijke liederen, nr. 128:2).

Als wij stilstaan bij de Persoon van Christus en het werk dat Hij heeft volbracht op het kruis van Golgotha, kunnen wijzelf niet staande blijven. Toen de Israëlieten zagen hoe het offer werd aangenomen, juichten allen en wierpen zij zich vol aanbidding op hun gezicht. Hem zij de heerlijkheid tot in alle eeuwigheid! Amen.

De dood van Nadab en Abihu

‘De zonen van Aäron, Nadab en Abihu, namen beiden hun wierookschaal, deden vuur daarin, legden reukwerk daarop en brachten vreemd vuur voor het aangezicht van de Heere, wat Hij hun niet geboden had. Toen ging een vuur uit van het

aangezicht van de Heere, en verteerde hen, zodat zij stierven voor het aangezicht van de Heere' (Lev. 10:1-2).

Na het hoogtepunt in Leviticus 9:24 volgt een dieptepunt, dat tot onze waarschuwing is beschreven (1 Kor. 10:11). Nadab en Abihu, de twee oudste zonen van Aäron, brachten vreemd vuur voor het aangezicht van de Heere. Dit moesten ze met hun leven bekopen. Opnieuw ging er vuur uit van de Heere, nu echter niet om het brandoffer te verteren maar om de beide zonen van Aäron te doden. We mogen ons best wel afvragen wat hen bezielde om met vreemd vuur voor het aangezicht van de Heere te verschijnen. Was het onwetendheid, onverschilligheid, of waren ze bedwelmd door de wijn (Lev. 10:9)?

Wat de reden ook mocht zijn, de Heere toonde dat Hij de Heilige was en Hij bestrafte hun eigenmachtige optreden. Nadab en Abihu behoorden tot de priesters, die tot God mochten naderen (vs. 3). Zij konden zich niet verschuilen achter eventuele onwetendheid. Hun rechter oorlel was bestreken met het bloed, zij kenden de geboden van de Heere. Maar van een priester werd ook verwacht dat hij de Heere Zelf kende. Nadab en Abihu deden niet iets dat *verboden* was, zij deden iets dat God *niet* geboden had. Als God iets niet verboden heeft, betekent dit niet dat we een vrijbrief hebben om het te doen. Er staat bijvoorbeeld nergens in de Bijbel dat het verboden is om zwaaiend met vlaggen rond de avondmaalstafel te dansen. Betekent dit dan automatisch dat het geoorloofd is zo iets te doen? Het antwoord hierop heeft alles te maken met 'het vuur', waarmee wij voor het aangezicht van God verschijnen.

Vreemd vuur

Als het om de eredienst ging, wisten de Joden precies wat al dan niet geoorloofd was. Tot in details had God laten opschrijven hoe Hij wilde worden gediend. Een priester mocht bijvoorbeeld niet in het heilige der heiligen komen, dat was voorbehouden aan de hogepriester, die één keer per jaar op de Grote Verzoendag het heilige der heiligen binnenging om voor zichzelf en voor het volk verzoening te doen. En dan moest het bovendien gebeuren op de wijze die de Heere had voorgeschreven (Lev. 16:3vv.). De geschiedenis van Nadab en Abihu toont dat de priesters binnen de veilige marges van Gods geboden moesten blijven. Als zij iets deden wat Hij niet had geboden, dan moesten ze dit met hun leven bekopen.

Wij leven niet meer onder de oude bedeling, de bedeling van de wet. Dat neemt niet weg dat God ook *ons* geboden heeft gegeven waaraan wij ons moeten houden. Als het om het samenkomen als gemeente gaat, schrijft Paulus bijvoorbeeld dat de

vrouwen in de gemeenten moeten zwijgen (1 Kor. 14:34). Dat dit geen bedenksel van hemzelf was, onderstreept hij met de woorden: *'wat ik u schrijf, is een gebod van de Heere'* (1 Kor. 14:37). Van dit 'gebod' van de Heere is in de christenheid niet veel overgebleven. Het is ernstig als men een loopje neemt met wat een gebod is, en dan spreken we nog niet eens over wat *niet* geboden is!

Er gaat vandaag geen vuur van God uit om het onheilige weg te doen. Men schrikt er dan ook niet voor terug om allerlei zaken in de eredienst in te voeren, die daarin niet thuishoren. Onder het voorwendsel dat waar de Geest van de Heere is, er vrijheid is (2 Kor. 3:17), neemt men aan dat vrijwel alles in de eredienst geoorloofd is. Mensen dansen, springen of kruipen ook wel blaffend of knorrend in *extase* rond. Ze zijn zo 'bedwelmd', dat ze geen onderscheid kunnen maken tussen heilig en onheilig, tussen onrein en rein (Lev. 10:9). Zou de Heilige Geest deze dingen bewerken?

Anderen zwaaien met vlaggen in de eredienst. Een 'vaandelvrouw' vertelde dat ze het vlaggen ziet als een middel om God te loven, en om geestelijke doorbraken te *forceren*. Laat de Heilige Geest Zich zo dwingen om te handelen? Is het dan *verboden* om te dansen, te vlaggen etc.? Nee, we hebben geen uitdrukkelijk verbod in de Bijbel, maar de vraag moet zijn of God het ons heeft *geboden*! Is het vuur dat God Zelf heeft ontstoken, of iets dat wijzelf hebben bedacht, vreemd vuur? Ik twijfel niet aan de goede bedoelingen. Men ziet het vlaggen en dansen als een middel om God te loven. Maar God heeft het *niet geboden*. Waar staat dat wij God met een vlag in de handen moeten aanbidden? Moeten onze handen niet gevuld zijn met Christus, Die wij als beweegoffer voor het aangezicht van de Heere bewegen (vgl. Lev. 8:29)? We vinden nergens in het Nieuwe Testament dat God dit soort dingen zoekt. Als men het vlaggen ziet als een middel om geestelijke doorbraken te *forceren*, is dit hetzelfde als de idee dat een crucifix beschermt tegen kwaad, of dat een klavertje vier geluk brengt. Het is magisch denken, en dat hoort thuis in het heidendom!

Tal van christenen zijn geneigd te denken dat God het wel goed vindt, als onze bedoelingen maar eerlijk en oprecht zijn. Nadab en Abihu dachten dat ook, maar al snel bleek dat ze er helemaal naast zaten. God is een verterend vuur! Hij was helemaal niet blij met het reukwerk dat werd gebracht. Velen kunnen zich geen voorstelling maken van de heiligheid van God. Toen Jesaja voor Gods hoge en verheven troon stond en de Heere in al Zijn heiligheid zag, zei hij: *'Wee mij, want ik verga! Ik ben immers een man met onreine lippen en woon te midden van een volk met onreine lippen. Mijn ogen hebben namelijk de Koning, de Heere van de legermachten, gezien'* (Jes. 6:1-5).

Wat er vervolgens gebeurde, is in verband met onze overdenking heel leerzaam: *'Maar één van de serafs vloog naar mij toe, en hij had een gloeiende kool in zijn hand, die hij met een tang van het altaar had genomen. Daarmee raakte hij mijn mond aan en zei: Zie, deze heeft uw lippen aangeraakt.. Zo is uw misdaad van u geweken en uw zonde verzoend'* (vs. 6-7). Jesaja had volkomen gelijk, hij was een man met onreine lippen. Als de seraf zijn mond niet had aangeraakt met de gloeiende kool *van het altaar*, zou Gods vuur hem ook moeten verteren. Het vuur van het altaar, dat ons had moeten treffen, heeft echter het *offer* verteerd. Christus is voor onze zonden gestorven, en nu zijn onze ongerechtigheden en zonden verzoend. Of het nu om de vrucht van onze lippen gaat (Hebr. 13:15), of welke andere vorm van aanbidding ook, als het 'vuur' niet afkomstig is van het altaar, is het voor God niet aangenaam.

Death of Nadab and Abihu (Matthias Scheits, 1672)

David wilde met de beste bedoelingen de ark naar Jeruzalem brengen, maar hij deed dit op een nieuwe wagen, iets dat God *niet geboden* had (2 Sam. 6:3-9)! De ark moest door de Levieten gedragen worden. Davids wens kostte Uzza het leven! Als wij God willen aanbidden op een manier die Hij niet geboden heeft, gaat dit mensenlevens kosten. Misschien niet meer letterlijk, maar zeker geestelijk. Hoeveel van onze 'broeders' hebben we al niet van het heiligdom moeten wegdragen buiten de legerplaats? Alleen doordat zij met vreemd vuur voor het aangezicht van God waren verschenen! Zij wilden wel eens iets anders. Misschien vonden ze

de eredienst wel saai en wilden ze meer leven in de gemeente brengen? Iemand van het 'gewone' volk werd dit niet zo zwaar aangerekend, maar een priester wel! De verantwoording van een priester is veel groter dan van iemand uit het volk. En

laten we bedenken dat voor een priester geldt: eenmaal een priester, altijd een priester (Ex. 29:9)!

Hoe ernstig is het dat Nadab en Abihu werden weggedragen in hun onderkieren, dus de priesterkieren *die tot heerlijkheid en sieraad waren gemaakt* (Ex. 28:40 SV). Heel het volk was nog maar net getuige geweest van de wijding van beide priesters, en nu werden ze door hun eigen broers buiten de legerplaats gebracht. Hoe triest! Het is een groot voorrecht tot de priesterlijke familie te behoren, maar het brengt ook een geweldige verantwoordelijkheid met zich mee. In het Nieuwe Testament staat dat wij op grond van het volbrachte werk van Christus met vrijmoedigheid mogen ingaan in het heiligdom (Hebr. 10:1). Eén van de voorwaarden is dat wij naderen met een waarachtig hart (Hebr. 10:22a). Een *waarachtig* hart is echter nog niet voldoende, zoals we hebben gezien. Als wij met reukwerk het heiligdom binnengaan, kan er alleen een aangename geur voor het aangezicht van God opstijgen, als wij vuur *van het altaar* in onze wierookschaal (ons hart) hebben gedaan. Met iets anders neemt God geen genoegen.

‘Dit is wat de Heere gesproken heeft: in hen die tot Mij naderen, zal Ik geheiligd worden, en voor de ogen van heel het volk zal Ik geëerd worden’ (Lev. 10:3).
